

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris Rechtsbescherming
De heer dr. mr. Th.H.D. Struycken
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 17 juli 2025

betreft Vragen eerste editie van de Staat van de wetgevingskwaliteit en kabinetsbrede agenda met initiatieven voor het versterken van de kwaliteit van wetgeving

ons kenmerk 177626

Geachte heer Struycken,

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brieven van 12 november 2024 en 6 juni 2025 ter aanbieding van respectievelijk de eerste editie van de Staat van de wetgevingskwaliteit en de kabinetsbrede agenda met initiatieven voor het versterken van de kwaliteit en wetgeving.¹ De leden van de fracties van de **BBB**, **GroenLinks-PvdA**, **D66** en de **PVV** hebben naar aanleiding daarvan een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de fracties van de SP en OPNL sluiten zich aan bij de vragen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA. De leden van de fractie van de PvdD sluiten zich aan bij de gestelde vragen door de leden van de fractie van D66.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

De leden van de fractie van de BBB lezen in uw brief het volgende: *"Het bewaken van de kwaliteit van wetgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van regering en parlement, waarbij inbreng van andere actoren in het wetgevingsproces, zoals van adviesinstanties, decentrale overheden, publieke dienstverleners, burgers en bedrijven en belangenorganisaties, van groot belang is."*²

Vaak wordt de kern van dergelijke adviezen niet of niet geheel duidelijk vermeld in toelichtingen, nota's naar aanleiding van verslagen, et cetera. Kunt u ten behoeve van een degelijke behandeling in deze Kamer voortaan alle kernadviezen integraal herhalen en daar waar wordt afgeweken van het advies helder beargumenteren waarom dit het geval is?

U schrijft verder: *"Een ander voorbeeld van een vereenvoudigingsactie is het actieprogramma «Minder Druk Met Regels», dat de Minister van Economische Zaken, mede namens mij, op 9 december 2024 aan de Tweede Kamer heeft aangeboden. Hierin onderstreept het kabinet dat regels werkbaar en passend moeten zijn, zonder onnodige regeldruk. Ook moeten nationale koppen op wetgeving worden voorkomen. Het programma Werk aan Uitvoering werkt daarnaast aan een actieagenda*

¹ Kamerstukken I 2024/25 31731, T; Kamerstukken I 2024/25 31731, U.

² Kamerstukken I 2024/25 31731, U, p. 1.

datum 17 juli 2025

ons kenmerk 177626

blad 2

vereenvoudiging, waarin het terugdringen van complexiteit van regelgeving voor mensen en bedrijven centraal staat.”³

In dat kader zijn de leden van de fractie van de BBB op zoek naar objectieve handvatten. Zo werd recent in de nota naar aanleiding van het verslag over de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (36446) het navolgende gesteld:

“Het kabinet streeft naar een regeldrukreductie van 20% in 2026 voor de sectoren van de indicator-bedrijven die zijn onderzocht in het MKB-indicatorbedrijvenonderzoek of zet concrete stappen om deze reductie te realiseren (motie-Kisteman). Het gaat daarbij om bestaande regels. De Wtta valt niet binnen de scope van deze kwantitatieve doelstelling. Zoals hierboven beschreven, heeft de regering in het geval van de Wtta het belang van het aanpakken van de ernstige en wijdverbreide misstanden in de uitleenmarkt laten prevaleren boven dat van het verminderen van regeldruk.”⁴

Een en ander wordt vervolgens niet ondersteund door objectieve data waardoor in feite het streven naar vereenvoudiging en vermindering van lastendruk via nieuwe wetgeving ondermijnd kan worden op basis van veronderstellingen en wensdenken, aldus de fractieleden van de BBB.

Kunt u in geval sprake is van toename van regeldruk en regelkosten bij nieuwe wetgeving (volgens de Afdeling Advies van de Raad van State in haar advies bij de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (36446) minimaal 143 miljoen euro per jaar)⁵ altijd met een financiële onderbouwing komen hoe toename van regeldruk en regeldrukkosten opweegt tegen de financiële maatschappelijke kosten indien deze nieuwe regels niet zouden worden ingevoerd?

Kunt u ingeval sprake is van toename van de regeldruk en kosten door nieuwe wetgeving tevens gaan aangeven welke extra inspanningen worden verricht om de regeldrukreductie van bestaande wetgeving dermate op te voeren dat het totaal aan regeldruk en regeldrukkosten van zowel bestaande wetten als nieuwe wetgeving tezamen met 20% afneemt?

Kunt u ingeval sprake is van toename van regeldruk en regeldrukkosten bij nieuwe wetgeving zowel uitvoeringstoets als evaluatie eerder laten plaatsvinden en regeldruk(kosten) nadrukkelijk meenemen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen u om in algemene zin te reflecteren op de rol van de regering bij het appreciëren van in de Tweede Kamer ingediende amendementen. Welke rol ziet u voor de regering weggelegd in het geval dat amendementen in strijd zijn met overige wet – en regelgeving, waaronder de Grondwet of algemeen verbindende verdragen.

Bent u van oordeel dat de regering voldoende tijd heeft om een gedegen afweging te maken voordat een appreciatie wordt gegeven? Bent u van oordeel dat vaker advies van de Raad van State noodzakelijk is over amendementen die ogenschijnlijk in strijd zijn met bestaande wet- en regelgeving

³ Kamerstukken I 2024/25 31731, U, p. 7.

⁴ Kamerstukken I, 2024/25, 36 446, F, p. 63.

⁵ Kamerstukken I, 2023/24, 36446, nr. 4, p. 11.

datum 17 juli 2025

ons kenmerk 177626

blad 3

(waaronder de Grondwet en algemeen verbindende verdragen)? En bent u voornemens dit advies dan ook daadwerkelijk te vragen?

Kunt u in het bijzonder een appreciatie geven over de gang van zaken ten aanzien van amendering van de navolgende wetsvoorstellen en de rol van de regering bij het appreciëren daarvan:

- Wet aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit in detentie (36.372) en de amendementen nrs. 9, 10 en 12.
- Wet Wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, de Wet op de Raad van State en enige andere wetten in verband met enkele wijzigingen in het belang van integere, onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak, alsmede de regeling van enige andere onderwerpen (36.243) en de amendementen nrs. 8 en 9.
- Wijziging van de vreemdelingenwet 2000 en de algemene wet bestuursrecht in verband met maatregelen om de asielketen te ontlasten en de asielinstroom te verminderen (36704) en het amendement nr. 44.
- Versterking regie volkshuisvesting (36.512) en amendement nr. 30.

Bij de wet 'aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit in detentie' (36.372) heeft u gekozen voor het aanhouden van de stemming over de wet en een Wijzigingswet (nr. 36583) aan de Tweede Kamer aangeboden. Deze is vervolgens aangenomen en tezamen met het oorspronkelijke voorstel aan de Eerste Kamer aangeboden, waarmee het oorspronkelijke voorstel weer in lijn met de Grondwet en Europees recht werd gebracht. De leden van voornoemde fracties vragen of u in deze procedure van een "supernovelle" aanleiding ziet om deze vaker in te zetten indien de regering concludeert tot strijd met hogere regelgeving.

Bij het voorstel Wet modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel (36.547) en amendement nr. 43 hebben deze leden de navolgende vragen.⁶ Hoe kijkt u terug op het appreciëren van dit amendement. Deze leden vragen zich af waarom u daarbij niet heeft aangegeven dat de toelichting op het amendement niet in overeenstemming was met de wijziging die met het amendement wordt beoogd. De toelichting vermeldde dat de aangifteplicht niet zou gelden voor slachtoffers, hun familie, hulpverleners, vertrouwenspersonen en beroepsgroepen met een verschoningsrecht terwijl de wettekst deze groepen van personen niet uitzondert. Bovendien gaat de toelichting ervan uit dat het niet nakomen van de aangifteplicht strafbaar is, terwijl het amendement die strafbaarstelling niet realiseert. Had u bij het appreciëren van dit amendement niet moeten wijzen op deze onvolkomenheden? Zo ja, waarom is dit niet gebeurd en zo nee, waarom niet?

Bij de wet versterking regie volkshuisvesting, mede door u ondertekend, heeft de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening geconcludeerd in de beslisnota van 3 juli 2025 dat amendement nr. 30 in strijd is met artikel 1 van de Grondwet.⁷ Heeft u overwogen om na aanneming van het amendement en voor stemming over de wet dit wetsvoorstel in te trekken, dan wel dit voornemen aan de Tweede Kamer kenbaar te maken, met een verzoek tot uitstel van de stemming over deze wet? Zo nee, waarom niet? Is het dan denkbaar dat u een wet verdedigt in de Eerste Kamer die naar haar oordeel in strijd is met artikel 1 van de Grondwet?

⁶ Kamerstukken II 2024/25, 36547, nr. 43.

⁷ Kamerstukken II 2024/25 36512, nr. 30.

datum 17 juli 2025

ons kenmerk 177626

blad 4

Zien de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA het goed dat de regering het wetsvoorstel Onverenigbaarheid rechterschap met lidmaatschap Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement (36.243) aan de Eerste Kamer heeft aangeboden waarin eveneens strijd met overige wet – en regelgeving (waaronder de Grondwet of algemeen verbindende verdragen) zeer aannemelijk is?⁸

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

U stelt dat wetgeving uitvoerbaar moet zijn om effectief te kunnen zijn.⁹ De leden van de fractie van D66 onderschrijven dit. De motie-Dittrich c.s. is door de Eerste Kamer op 25 maart 2025 aangenomen en *“verzoekt de regering bij nieuwe wet- en regelgeving die qua uitvoering van de partners in de asielketen veel werk vergt, aan de Eerste Kamer een uitvoeringstoets te overleggen, waaruit blijkt dat de partners in de asielketen in staat zijn die voorstellen daadwerkelijk en redelijkerwijs te kunnen uitvoeren”*.¹⁰

De fractieleden van D66 vragen hoe het staat met de uitvoering van deze motie. In de week van 30 juni 2025 zijn twee asielwetten die door de Tweede Kamer in meerderheid zijn goedgekeurd, bij de Eerste Kamer aanhangig gemaakt zonder overlegging van een uitvoeringstoets. De IND heeft laten weten dat ze de uitvoerbaarheid problematisch vindt. Hoe kan het dat bij zulke belangrijke wetgeving geen uitvoeringstoets is gedaan? Bent u alsnog bereid uitvoering te geven aan voornoemde motie van de Eerste Kamer?

Een onderwerp dat in uw brief weinig aandacht krijgt is het amenderen van wetsvoorstellen door Tweede Kamerleden, zo stellen de leden van de fractie van D66. Herhaaldelijk constateert de Eerste Kamer dat sommige amendementen de kwaliteit van het betreffende wetsvoorstel naar beneden haalt. Vaak is er in deze gevallen geen advies gevraagd aan de Afdeling Advisering van de Raad van State en heeft er geen uitvoeringstoets plaats gevonden. Een recent voorbeeld is het strafbaar stellen van illegaliteit en ook het daarbij behulpzaam zijn. Uit de media moet de Eerste Kamer vervolgens vernemen dat de Nationale Politie zich tegen dit amendement keert, evenals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).¹¹ Uiteraard dienen Tweede Kamerleden aan zelfbeperking te doen en de kwaliteit van wetgeving prioriteit te geven boven op korte termijn scoren van een nieuwsfeit. Maar ziet u een rol voor de regering weggelegd om dit soort amendementen tegen te gaan, zo vragen genoemde leden. Behalve een amendement te ontraden zou de regering ook zelf advisering van de Raad van State kunnen vragen en bij een negatieve uitkomst een nieuw wetsvoorstel zonder het betreffende amendement indienen. Dit is gebeurd bij het wetsvoorstel georganiseerde criminaliteit in detentie, waar de Raad van State drie amendementen van Tweede Kamerleden naar de prullenbak verwees.¹² Is dit een route die de regering vaker wil gaan bewandelen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Kabinetsbrede agenda met initiatieven voor het versterken van de kwaliteit en wetgeving

⁸ Kamerstukken II 2024/25, 36243, nr. 25.

⁹ Kamerstukken I 2024/25 31731, U, p. 5 en p. 12 onder 1h.

¹⁰ Kamerstukken I 2024/25 36.600 XX, K.

¹¹ [Amendement Vondeling \(Kamerstukken II, 2024/25, 36704, nr. 44\)](#); [Eerste reactie politie op instemming Tweede Kamer met ANMW | politie.nl](#); [Asielamendementen veroorzaken chaos in de uitvoering | VNG](#)

¹² Aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie (36.372); Wijzigingswet Aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie (36.583).

datum 17 juli 2025

ons kenmerk 177626

blad 5

Wat betreft de kabinetsbrede agenda met initiatieven voor het versterken van de kwaliteit en wetgeving,¹³ informeren de leden van de fractie van de PVV op welke wijze het Beleidskompas wordt geëvalueerd om te waarborgen dat de vijf kernvragen consistent en effectief worden toegepast bij alle ministeries. Zijn er specifieke indicatoren of criteria vastgesteld voor deze evaluatie?

Verder vragen zij hoe de invoeringstoets concreet wordt vormgegeven en welke criteria worden gebruikt om te bepalen wanneer een reparatie van ongewenste gevolgen via wetgeving noodzakelijk is. Worden hiervoor specifieke termijnen vastgesteld, zo vragen de leden van de fractie van de PVV.

Ook vernemen de leden van de fractie van de PVV graag welke methodologie wordt gebruikt om onevenredige hardheden in wetgeving en uitvoering op te sporen, en op welke wijze de voortgang van de aanpak wordt gerapporteerd aan de Kamer.

Tot slot vragen de leden van de fractie van de PVV in dit verband welke specifieke criteria worden gebruikt om te bepalen welke regels in het actieprogramma 'Minder Druk Met Regels' worden geschrapt of vereenvoudigd en hoe de impact op regeldruk wordt gekwantificeerd.

Staat van de Wetgevingskwaliteit

Met betrekking tot uw brief van 12 november 2024¹⁴ waarin de eerste editie van de Staat van de wetgevingskwaliteit wordt aangeboden, informeren de leden van de fractie van de PVV welke specifieke indicatoren worden gebruikt bij de rijksbrede toetsing, op basis van aanwijzing 7.4 uit de Aanwijzingen voor de regelgeving, voor de selectie van wetsvoorstellen en ontwerpbesluiten en hoe wordt gewaarborgd dat deze selectie representatief is voor de totale wetgevingsprocedure.

Verder vragen zij of u concrete voorbeelden kunt geven van wetsvoorstellen uit de periode juni 2021 tot maart 2024 waarbij de 'menselijke maat' onvoldoende werd gewaarborgd? Welke maatregelen zijn er genomen om dit te verbeteren, zo vragen de leden van de fractie van de PVV.

Hoe wordt de invoeringstoets, die kort na implementatie de effecten van regelgeving evalueert, praktisch vormgegeven? Welke criteria worden gebruikt om te bepalen of regelgeving 'tijdig wordt aangepakt'?

Verder horen de leden van de fractie van de PVV graag in hoeverre de adviezen van de Afdeling advisering van de Raad van State over de vier genoemde thema's (menselijke maat, compensatie, snelheid/flexibiliteit en gegevensbescherming) bindend zijn, en hoe afwijkingen van deze adviezen door het kabinet worden gemotiveerd.

Tot slot vragen de leden van de PVV-fractie welke concrete doelstellingen en meetbare indicatoren de beleidsbrief over wetgeving in 2026 zal bevatten om te waarborgen dat wetgeving daadwerkelijk begrijpelijk, uitvoerbaar en doenbaar is.

¹³ Kamerstukken I 2024/25 31731, U.

¹⁴ Kamerstukken I 2024/25 31731, T.

datum 17 juli 2025

ons kenmerk 177626

blad 6

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid zien met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangen deze graag voor **5 september 2025**.

Hoogachtend,

B.O. Dittrich

Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid